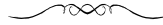

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Δ/νσις: Γεωργίου Γενναδίου 14 - 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.207, Fax 210-72.72.235, e-mail: ierasynodospress2@gmail.com

**ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΥΠΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΩΤΙΣΕΩΣ**

Αθήνα 21 Οκτωβρίου 2024

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΤΟ Γ' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΜΝΗΜΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

Την Παρασκευή 18 Οκτωβρίου και το Σάββατο 19 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων του Συνοδικού Μεγάρου το Γ' Επιστημονικό Συνέδριο Μνήμης Μικρασιατικού Ελληνισμού, το οποίο διοργάνωσε η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος διά της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας.

Με αυτό το Συνέδριο ολοκληρώθηκε η σειρά τριών Συνεδρίων, τα οποία είχε προγραμματίσει η Εκκλησία της Ελλάδος με σκοπό να τιμηθεί η επέτειος των 100 ετών από τη Μικρασιατική Καταστροφή.

Το Α' Συνέδριο έλαβε χώρα τον Οκτώβριο του 2022 και ήταν αφιερωμένο στη Γενοκτονία του Ελληνισμού και των άλλων Χριστιανικών κοινοτήτων (1914-1923).

Το Β' Συνέδριο διοργανώθηκε τον Οκτώβριο του 2023 και είχε ως θέμα την παρουσία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη Μικρά Ασία, στον Πόντο και στην Ανατολική Θράκη.

Τα Πρακτικά των Συνεδρίων εξεδόθησαν από τον εκδοτικό οίκο ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ.

Το θέμα του Γ' Συνεδρίου, το οποίο έληξε προχθές, ήταν:

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ Η ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΟΣ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ, ΤΕΧΝΗ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

Το Συνέδριο άρχισε το απόγευμα της Παρασκευής 18 Οκτωβρίου με τον χαιρετισμό του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, τον οποίο ανέγνωσε ο Αρχιμ. Θεόκλητος Μέντης, Γραμματέυς της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας. Στο μήνυμά του ο Μακαριώτατος επισήμανε ότι η Εκκλησία μας διατηρεί σε εγρήγορση τη συνείδηση των Νεοελλήνων σε θέματα ιστορικά, κοινωνικά, εθνικά και πολιτισμικά, όπως αποδεικνύεται και από τη διοργάνωση τριών Επιστημονικών Συνεδρίων για να τιμηθεί ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας, του Πόντου και της Ανατολικής Θράκης.

Στη συνέχεια απηύθυνε χαιρετισμό ο Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος, Πρόεδρος της διοργανώτριας Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας, ο οποίος ευχαρίστησε τον Μακαριώτατο και την Ιερά Σύνοδο για τη στήριξή τους στα Επιστημονικά Συνέδρια ιστορικού περιεχομένου. Επιπλέον ανακοίνωσε το θέμα του επομένου Επιστημονικού Συνεδρίου, το οποίο θα αναφέρεται στη Χριστιανική παράδοση της Κύπρου και θα διοργανώσει στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2024, στην Αθήνα, η Εκκλησία της Ελλάδος.

Τους στόχους του Συνεδρίου διατύπωσε ο Καθηγητής κ. Εμμανουήλ Βαρβούνης, Κοσμήτωρ της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του ΔΠΘ και Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου.

Τον Μακαριώτατο εκπροσώπησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος. Παρέστησαν οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Νέας Ιωνίας κ. Γαβριήλ, Πολυανής και Κιλκισίου κ. Βαρθολομαίος και Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, καθώς και ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Τανάγρας κ. Απόστολος.

Μετά τους χαιρετισμούς άρχισε η Α' Συνεδρία με θέμα: «Η εγκατάσταση των προσφύγων και η ίδρυση προσφυγικών συνοικισμών». Συντόνισε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος.

Ανακοινώσεις παρουσίασαν οι εξής:

Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος, Καθηγητής Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού ΑΠΘ, με θέμα: «Η ένταξη των Μικρασιατών προσφύγων στην ελληνική κοινωνία».

Νίκος Τόμπρος, Καθηγητής Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων και Διευθυντής του Ιστορικού Αρχείου της Ιεράς Συνόδου, με θέμα:

«Προκαταλήψεις και στερεότυπα μεταξύ Μικρασιατών και γηγενών στη Μεσοπολεμική Ελλάδα».

Λουκάς Χριστοδούλου, Οικονομολόγος και Ιστορικός Ερευνητής, με θέμα: «Οι σύλλογοι και τα σωματεία της Νέας Ιωνίας ήταν στυλοβάτες και συμπαραστάτες των προσφύγων στην προσπάθειά τους να εγκατασταθούν στη νέα τους πατρίδα».

Γεώργιος Ναθαναήλ, Δρ Λαογραφίας, με θέμα: «Ο προσφυγικός οικισμός της Νέας Σμύρνης. Ίδρυση, εξέλιξη, καθημερινότητα».

Αθηνά Κονταλή, Δρ Θεολογίας ΕΚΠΑ, με θέμα: «Από την τραγωδία της προσφυγιάς (1922) στο ξεκίνημα μιας νέας ζωής στην πεδινή Ηλεία. Κάτω Παναγιά Κυλλήνης, Λεχαινά, Νέα Μανωλάδα».

Η Β' Συνεδρία είχε ως θέμα: «Η προσφυγοποίηση του Ελληνισμού- Τρεις χαρακτηριστικές περιπτώσεις». Συντόνισε ο Πανος. Αρχιμανδρίτης Θεόκλητος Μέντης. Παρουσίασαν ανακοινώσεις οι ακόλουθοι εισηγητές:

Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωνείας και Κομοτηνής κ. Παντελεήμων, Δρ Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ, με θέμα: «Πτυχές της οργάνωσης της Ελληνικής Κρατικής Διοίκησης στην Ανατολική Θράκη (1920-1922) σύμφωνα με τον Κωνσταντίνο Γεραγά».

Αναστασία Λαλάγκου, Φιλολόγος, με θέμα: «Γεννάδιος Αλεξιάδης, Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης και Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Προσφύγων».

Κωστής Κοκκινόφτας, Διευθυντής του Κέντρου Μελετών της Ιεράς Μονής Κύκκου, με θέμα: «Μικρασιάτες πρόσφυγες στην Κύπρο».

Το πρωί του Σαββάτου 19 Οκτωβρίου συνεχίσθηκαν οι εργασίες του Συνεδρίου με τη Γ' Συνεδρία, η οποία είχε θέμα: «Θρησκευτικές παραδόσεις και ιερά κειμήλια των προσφύγων από τη Μικρά Ασία, τον Πόντο και την Ανατολική Θράκη». Συντόνισε ο κ. Κωνσταντίνος Χολέβας.

Ανακοινώσεις παρουσίασαν οι εξής ομιλητές:

Δέσποινα Μιχάλαγα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Θεολογίας ΕΚΠΑ, με θέμα: «Ιερά Λείψανα και εκκλησιαστικά κειμήλια από τις Αλησμόνητες Πατρίδες στον ελλαδικό χώρο».

Εμμανουήλ Βαρβούνης, Καθηγητής Λαογραφίας ΔΠΘ, με θέμα: «Προσφυγικές Λατρευτικές Τελετουργίες και Ιερά Λείψανα. Η περίπτωση του Αγίου Ιωάννη του Ρώσου στο Προκόπι Ευβοίας».

Στρατής Αναγνώστου, Δρ Ιστορίας, με θέμα: «Η μεταφορά των εκκλησιαστικών κειμηλίων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα. Η περίπτωση των Κυδωνιών και της Καππαδοκίας».

Ηλίας Μογλενίδης, Υποψήφιος Δρ Θεολογίας ΑΠΘ, με θέμα: «Θαύματα της Υπεραγίας Θεοτόκου στο σώμα των προσφύγων από τη

Μικρασιατική περιπέτεια στην προσφυγοποίηση υπό τον προβολέα των συλλογών ιστορικών εκθέσεων του ιστορικού εγκρίτου περιοδικού της Ιεράς Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας “Σάλπιγξ Ορθοδοξίας”».

Στέλιος Μουζάκης, Ιστορικός Ερευνητής, με θέμα: «Χειρόγραφο Φυλακτήριο (ROTULUS) του 1626 από τη Σπάρτη της Πισιδίας Μικράς Ασίας».

Ακολούθησε η Δ' Συνεδρία με θέμα: «Οι Τουρκόφωνοι Ορθόδοξοι και η προσπάθεια του Κεμάλ για την ίδρυση Τουρκορθόδοξου Πατριαρχείου». Συντόνισε η Καθηγήτρια κ. Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου.

Ανακοινώσεις παρουσίασαν οι ακόλουθοι εισηγητές:

Μάξιμος Χαρακόπουλος, Δρ Κοινωνιολογίας-Βουλευτής, με θέμα: Η προσπάθεια των Κεμαλικών για τη δημιουργία Τουρκορθόδοξης Εκκλησίας και ο ρόλος του παπα-Ευθύμ.

Χαράλαμπος-Περικλής Νομίδης, Αρχαιολόγος και Ιστορικός της Τέχνης, με θέμα: «Ο Άγιος Εθνομάρτυς Μητροπολίτης Ικονίου Προκόπιος (1859 - 1923) και ο αγώνας του για τη ματαίωση της ίδρυσης “Τουρκορθόδοξου Πατριαρχείου”».

Κωνσταντίνος Γκίνιος, Διεθνολόγος, Υποψήφιος Δρ Παντείου Πανεπιστημίου, με θέμα: «Η δημιουργία της Τουρκορθόδοξης Εκκλησίας μέσα από τα τηλεγραφήματα της τουρκικής αντιπροσωπείας με την κυβέρνηση της Άγκυρας κατά τη Συνδιάσκεψη της Λωζάννης».

Οι πρωινές εργασίες ολοκληρώθηκαν με την Ε' Συνεδρία, η οποία είχε θέμα: «Η συμβολή των Προσφύγων στη Λογοτεχνία και στην Τέχνη». Συντόνισε ο Καθηγητής κ. Δημήτριος Μόσχος. Παρουσίασαν ανακοινώσεις οι εξής:

Γιώργος Καραμπελιάς, Ιστορικός Ερευνητής, με θέμα: «Οι πρόσφυγες και η οικονομική και πολιτιστική ανάκαμψη μετά το 1922. Η γενιά του '30».

Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου, Ομότιμη Καθηγήτρια Τμήματος Θεολογίας ΕΚΠΑ, με θέμα: Παράδοση και Ανανέωση: «Η συμβολή του Φώτη Κόντογλου στη νεοελληνική εκκλησιαστική τέχνη και πνευματικότητα».

Αλεξάνδρα-Μαρίνα Δαπουδάνη, Λέκτωρ Ελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της Άγκυρας, με θέμα: «Ιωάννα Τσάτσου-Σεφεριάδη (1909-2000): Ο αδερφός μου Γιώργος Σεφέρης. Αναμνήσεις από τη γη της Ιωνίας».

Δημήτρης Σταθακόπουλος, Δικηγόρος, Δρ Κοινωνιολογίας, με θέμα: «Από τη Σμύρνη στον Πειραιά - Μουσικές ιχνηλασίες».

Πρωτοπρ. Θεόδωρος Τσαμπατζίδης, Θεολόγος και Δρ Βυζαντινής

Μουσικολογίας, και Γεώργιος Πατρώνας, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με θέμα: «Δοσίθεος Κατουνακιώτης Μοναχός: Ο δωδεκάχρονος τυφλός πρόσφυγας, ο μεγάλος εμπνευστής, δάσκαλος και εφευρέτης απτικού κώδικα Braille βυζαντινής μουσικής».

Το απόγευμα του Σαββάτου το Συνέδριο συνεχίστηκε με τη ΣΤ' Συνεδρία, η οποία είχε θέμα: «Η συμβολή των προσφύγων στην Οικονομία». Συντόνισε η Καθηγήτρια κ. Αικατερίνη Γαλάνη. Παρουσίασαν ανακοινώσεις οι ακόλουθοι ομιλητές:

Μαίρη Πίνη, Δημοσιογράφος και Γενική Διευθύντρια Κέντρου Στήριξης Οικογενείας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, με θέμα: «Η συμβολή των γυναικείων Συλλόγων και φορέων στην αποκατάσταση και περίθαλψη των προσφύγων. Η εκμετάλλευση των γυναικών προσφύγων ως εργατικού δυναμικού στην Κλωστοϋφαντουργία, Ταπητουργία και Βιομηχανία της εποχής».

Γεώργιος Κούζας, Επίκουρος Καθηγητής Αστικής Λαογραφίας ΕΚΠΑ, με θέμα: «Από την τεχνογνωσία της επιβίωσης στη σύγχρονη επιχειρηματική δραστηριότητα. Συγκρότηση επιχειρήσεων Μικρασιατών προσφύγων στην Αθήνα κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου. Το παράδειγμα των αλλαντοπωλείων στο κέντρο της Αθήνας».

Πασχάλης Βαλσαμίδης, Αναπληρωτής καθηγητής Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού των Παρευξινίων χωρών ΔΠΘ, με θέμα: «Ο Οικοδομικός Συνεταιρισμός Αστών Προσφύγων Λατομείου Ευαγγελιστρίας Θεσσαλονίκης».

Μανώλης Γιαννούτσος, Δρ Ιστορίας, με θέμα: «Οι Μικρασιάτες πρόσφυγες στη Σάμο του Μεσοπολέμου. Επιλογές επαγγελματικής αποκατάστασης και μία προσπάθεια αποτίμησης της προσφυγικής οικονομικής επίδρασης στη σαμιακή κοινωνία».

Το Συνέδριο ολοκληρώθηκε με τη Ζ' Συνεδρία, η οποία είχε ως θέμα: «Οι συσσωματώσεις των προσφύγων και η διαφύλαξη της Ιστορικής Μνήμης». Συντόνισε ο Καθηγητής κ. Εμμανουήλ Βαρβούνης. Παρουσιάστηκαν οι εξής εισηγήσεις:

Βασίλειος Μείχανετσίδης, Δρ Κανονικού Δικαίου, με θέμα: «Η διατήρηση της Ιστορικής Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (1913-1923)».

Κωνσταντίνος Σαμουρκασιδής, Ιστορικός, με θέμα: «Η κατάκτηση του δικαιώματος των Ποντίων στη Μνήμη (1922-1994)».

Ζωή Μάργαρη, Δρ Εθνολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας, με θέμα: «Κοινωνικές συσσωματώσεις, πολιτισμικές πρακτικές και ζώσα προσφυγική κληρονομιά: Πολιτικές σύγχρονης πολιτισμικής παραγωγής

και ανάδειξη της ιστορικής κουλτούρας».

Μυροφόρα Ευσταθιάδου, Δρ και Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ, με θέμα: «Λαογραφικές αναζητήσεις στις ανέκδοτες σημειώσεις του διδασκάλου Δημητρίου Παπαδόπουλου (Σταυριώτη) εκ Πόντου».

Πριν από τη λήξη του Συνεδρίου παρουσιάσθηκαν τα συμπεράσματα από τον Πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής Καθηγητή κ. Εμμανουήλ Βαρβούνη, Κοσμήτορα της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του ΔΠΘ.

Εκ του Γραφείου Τύπου
της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος